

ปูแซง (Nicolas Poussin ค.ศ. 1594
— ค.ศ. 1665)

เป็นจิตรกรชาวฝรั่งเศสคนสำคัญแห่งศตวรรษที่ 17 เช่นเดียวกับรูเบนส์ แต่กลับมีอิทธิพลไปในทางตรงกันข้าม นั่นก็คือปูแซงเป็นแม่แบบของการเขียนภาพที่วาดด้วย “เส้น” ภาพในแบบนี้จะมีเส้นรอบนอกของรูปทรงบริเวณใด ๆ ชัดเจนเป็นสำคัญ ส่วนสีนั้นก็ลงไปให้เรียบร้อย เป็นสีใดสีหนึ่ง (ซึ่งส่วนมากจะเป็นสีจริงตามสิ่งนั้น ๆ) ถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงในบริเวณก็เฉพาะแต่ความอ่อนแก่ของสีเดียวกันเท่านั้น โดยมีการไล่แสงเงาให้กลมกลืน หรือลงสีเรียบให้แบนราบตามความเหมาะสม งานจิตรกรรมในแบบนี้แสดงสิ่งซึ่งเป็นระเบียบ เป็นเหตุผล และเป็นคติธรรม ซึ่งจิตรกรนีโอคลาสสิกรับเอามาใช้ได้อย่างเต็มที่

ภาพรับพระศพลงจากไม้กางเขน โดย รูเบนส์
ราว ค.ศ. 1611 ภาพเขียนสีน้ำมันบนแผ่นไม้
ขนาด 45" x 30" สถาบันคอร์ตเทาล์ ดอนดอน

เรอเนสซองซ์ (Renaissance)

ศิลปะเรอเนสซองซ์แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

- เรอเนสซองซ์ยุคต้น (Early Renaissance)
- เรอเนสซองซ์ยุคทอง (High Renaissance)

เรอเนสซองซ์ยุคต้น (Early Renaissance) เริ่มขึ้นในอิตาลี ในศตวรรษที่ 15 ดังปรากฏในงานจิตรกรรมของ มาซaccio (Masaccio) ฟราอันเจลิโค (Fra Angelico) และ เปียโร เดลลา ฟรันเชสกา (Piero della Francesca) เป็นระยะที่ศิลปะมีการแสดงออกตรงตามเหตุตามผล และยังมีระเบียบควบคุมอยู่มากเมื่อเทียบกับยุคทองซึ่งเล่นในระดับสูงขึ้นไปอีกในเรื่องที่เกี่ยวเนื่องกันทางจิตวิทยาและกายภาพ

ภาพอาดัมกับอีฟถูกขับออกจากสวนเอเดน (บางส่วน) โดยมาซaccio
ราว ค.ศ. 1426 เฟรสโก โบสถ์บรันคัลลี แห่งคาร์มีเน ฟลอเรนซ์

เทคนิคการเขียนภาพในระยะนี้ยังเป็นแบบเก่าที่มีความยากลำบากในวิธีการ อีกทั้งยังไม่เอื้ออำนวยให้ศิลปินทำอะไรได้เกินขีดจำกัด เช่น สีเฟรสโก (fresco) บนผนังปูนเปียก และสีเท็มเปอรา (tempera) ที่มีไข่แดงผสมทาลงบนแผ่นไม้ (ซึ่งมีร่องพื้น) แม้จะมีการใช้สีน้ำมันกันแล้วในช่วงท้ายของศตวรรษที่ 15 ดังปรากฏในงานของจิโอวานนี เบลลินี (Giovanni Bellini) แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นพัฒนาเต็มที่

เรอเนสซองซ์ยุคทอง (High Renaissance) คือ ศิลปะเรอเนสซองซ์เมื่อพัฒนาถึงจุดสูงสุดในศตวรรษที่ 16 ปรากฏในงานของ ลีโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo Da Vinci) ไมเคิลแองเจโล (Michelangelo) ราฟาเอล (Raphael) ทิตเชียน (Titian) จีออร์จีโอ (Giorgione) และคอร์เรจีโอ (Correggio) เป็นต้น

จิตรกรรมในยุคนี้มีแนวความคิดที่ได้มาจากกรีกและโรมันโบราณ นั่นก็คือ แนวความคิดเกี่ยวกับโลกทัศน์ที่มนุษย์มีศักดิ์ศรีภาคภูมิ มีความเชื่อในสายตาสังเกตล้อมรอบๆ ตน ในภาพเขียนจะมีการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวคนกับบรรยากาศแวดล้อมให้เห็นชัดเจน ในเรื่องความตื่นลึกของฉากภูมิประเทศ ซึ่งสร้างขึ้นได้ด้วยวิธีทัศนียวิทยา (perspective) ให้สมจริงกับธรรมชาติรอบข้างที่สงบสดใส ตัวคนก็จะตั้งใจให้มีความหนา มีน้ำหนัก มีอารมณ์ทุกข์โศกยินดีของมนุษย์ปุถุชน หรือไม่ก็สงบเยือก คิลปะในยุคนี้จึงเต็มไปด้วยเหตุผล ต่อมาในตอนปลายศตวรรษ จึงมีการเปลี่ยนแปลงศิลปะกลับไปเป็นอีกแบบหนึ่ง ซึ่งออกมาในรูปแบบที่แบบบางละเอียดอ่อนด้วยเส้นลายทางมนโคติที่เบา ล่องลอยเหมือนฝันมากกว่าจริง ดังในงานของบอตติเชลลี (Botticelli)

ศิลปินเหล่านี้ยังคงยึดถือคนเป็นสำคัญ แต่มิใช่มุ่งจับแต่อาภักิริยาภายนอกตามที่ตาเห็นเท่านั้น พวกเขาสามารถแสดงสิ่งซึ่งสูงส่งลึกซึ้ง หรือความตึงเครียดหม่นหม่นภายในจิตใจของคนได้แนบเนียนยิ่งกว่าศตวรรษที่ผ่านมา ดังที่ ลีโอนาร์โด ดา วินชี จัดวางท่วงท่าแขนมือและใบหน้าของคนให้สอดคล้องกับภาวะจิตภายในอันละเอียดละไม แล้วใช้ทิวทัศน์บรรยากาศรอบข้างเข้าช่วย ด้วยการให้แสงและสีที่นุ่มนวล สร้างภาพสตรีผู้มีความฝันอันลึกซึ้งซ่อนเร้นขึ้นมาได้ ดังเช่นภาพโมนาลิซา

ภาพโมนาลิซา โดยดา วินชี ราว ค.ศ. 1503 พิพิธภัณฑ์ลูฟร์ ปารีส

เมื่อตกมาถึงสมัยนี้ ศิลปินทั้งหลายได้รับมรดกที่ศิลปินรุ่นก่อนได้ค้นคิดกันมาแล้วอย่างดี พวกเขาได้วิธีทำทัศนียภาพกับกายวิภาคที่พัฒนาแล้วจากกลุ่มศิลปินทางฟลอเรนซ์ อีกทั้งยังได้วิธีการใช้สีน้ำมัน ซึ่งมาช่วยขยายขอบเขตการแสดงออกจากศิลปินทางเวนิส แล้วใช้อัจฉริยภาพส่วนตัวสร้างความก้าวหน้าต่อไปในแนวของตน